

Handläggare
Gustav Lundmark
Telefon: 08–50825043
Stephanie Kilander
Telefon: 08–50825061
Maria Adell
Telefon: 08–50825618

Till
Socialnämnden
2025-08-26

Avtalsuppföljning av socialtjänst och LSS- verksamhet – Årsrapport 2024

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner årsrapporten och socialförvaltningens plan för avtalsuppföljning 2025–2027.
2. Årsrapporten överlämnas till stadsdelsnämnderna för kännedom.

Sammanfattning

Socialnämnden ansvarar för stadsövergripande avtal samt en aktiv avtalsuppföljning av de avtal som socialnämnden tecknat enligt lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) samt avtal enligt lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV).

Förvaltningen redovisar i denna årsrapport resultatet från avtalsuppföljningen av verksamheter i privat regi som bedrivs enligt socialtjänstlag (2001:453), SoL och lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS och som är upphandlade av socialnämnden enligt LOU och LOV. I årsrapporten föreslår socialförvaltningen även ett urval för kommande avtalsuppföljning för åren 2025–2027.

Under 2024 genomfördes 130 av 154 planerade uppföljningar. Skälen till att vissa uppföljningar inte genomfördes berodde på att leverantörer inte har inkommit med underlag för uppföljning i tid, att avtal blev uppsagda innan eller i samband med avtalsuppföljningen och i några enstaka fall på grund av att uppföljningar inom LOV inte har hunnit genomföras av stadsdelsförvaltningar eller socialförvaltningen.

2024 års avtalsuppföljning av utförare inom LOV som bedriver korttidsvistelse, korttidstillsyn, bostad med särskild service för barn och ungdom respektive vuxna, sysselsättning inom socialpsykiatri och stödboende inom socialpsykiatri har gemensamt genomförts av socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna. Verksamheter upphandlade enligt LOU, i detta fall insatser för vuxna personer

med missbruksproblematik, har följts upp av socialförvaltningen. Det samlade resultatet sammanställs i en årsrapport (bilaga 1).

Resultatet från uppföljningarna visar att huvuddelen av leverantörerna efter förtydliganden, kompletteringar och åtgärder av påtalade brister möter avtalens krav. De brister som kom fram rörde främst ofullständiga rutiner för avvikelser, rutin för hantering av missförhållanden eller risker för missförhållanden enligt Lex Sarah. Andra brister som uppmärksammades rörde verksamhetens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete där behov av utveckling och förbättring identifierades. Det har också uppmärksammats att leverantörer inte alltid anmäler ändringar till socialförvaltningen, så som byten av föreståndare eller nya underleverantörer. Bristerna i övrigt varierade beroende på vilket avtalsområde som följdes upp. Under 2024 genomfördes uppföljningarna med fokus på två huvudinriktningar, dels hur verksamheterna bedrivs kvalitetsmässigt i enlighet med avtalens krav och dels med fokus på ekonomiska kontroller av utförarnas bolag.

Socialförvaltningens förslag till plan för kommande avtalsuppföljning år 2025–2027, är att följa upp LOU-avtalen inom insatser för barn och unga, med särskilt fokus på dygnetruntvård och jourhemsverksamheter, samt LOV-avtal inom ledsagar- och avlösarservice enligt SoL och LSS och boendestöd inom socialpsykiatri.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner årsrapporten för 2024 och socialförvaltningens plan för avtalsuppföljning 2025–2027 samt att den överlämnas till stadsdelsnämnderna för kännedom.

Bakgrund

Socialnämnden ansvarar för stadsövergripande valfrihetssystem enligt lag om valfrihetssystem (LOV) och upphandlingar enligt lag om offentlig upphandling (LOU) inom socialtjänst och LSS-verksamhet. Socialnämnden ansvarar vidare för att en aktiv avtalsförvaltning planeras och genomförs för nämndens avtal. I aktiv avtalsförvaltning ingår bland annat att följa upp att leverantören fullgör avtal och att vidta åtgärder för att upprätthålla efterlevnad av avtal.

Inför uppföljningsåret 2020 togs nya principer för avtalsuppföljning fram. Huvudprincipen var en tillits- och riskbaserad modell med en balans mellan tillit och kontroll. Sedan 2020 har ett allt starkare fokus på att motverka och bekämpa välfärdsbrott tillkommit. Dessa har sedan implementerats i samtliga uppföljningar som socialförvaltningen gör. Under 2024 har socialförvaltningen testat en ny modell för uppföljning där samtliga leverantörer inom

området insatser mot missbruk, har kontrollerats digitalt med hjälp av enkätfrågor samt uppgifter från olika informationskällor. Utifrån den digitala uppföljningen har sedan enskilda verksamheter valts ut för fördjupad uppföljning och verksamhetsbesök.

Ärendet

Socialförvaltningen redovisar i denna årsrapport resultaten från avtalsuppföljningen av verksamheter i privat regi under 2025. Avtalsuppföljningen avser verksamheter som bedrivs enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och är upphandlade av socialnämnden enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) eller antagna i stadens valfrihetssystem enligt lagen om valfrihetssystem (LOV). Socialförvaltningen föreslår även ett urval för avtalsuppföljning för åren 2025–2027 i denna årsrapport utifrån förvaltningens prioriteringar och för att säkra en kontinuerlig avtalsuppföljning av samtliga områden.

De verksamheter som vid avtalsuppföljning uppvisar brister ges möjlighet att inom en förutbestämd tidsram åtgärda bristerna. Beroende på bristens omfattning och allvarlighetsgrad kan andra åtgärder vidtas, till exempel begäran om rättelse, viten eller hävning.

Urval

Under 2024 har uppföljning främst gjorts av bostad med särskild service enligt LSS, korttidsvistelse och korttidstillsyn enligt LSS, sysselsättning och stödboende inom socialpsykiatri och insatser för vuxna med missbruk.

Urvalet av verksamheter som har följts upp har utgått från den planen för åren 2024–2026 som togs fram i föregående årsrapport, ”Avtalsuppföljning av socialtjänst och LSS-verksamhet 2023” med diarienummer 2024/203. De områden som föreslogs prioriterades dels utifrån tidsmässiga aspekter där det var länge sedan området följdes upp och dels utifrån riskbedömning av vilka verksamheter som behöver tillsyn.

De verksamhetsområden som valdes ut för uppföljning inom valfrihetssystemet (LOV) gjordes framförallt på grund av det faktum att det var tre år sen de följdes upp senast. Insatserna korttidsvistelse, bostad med särskild service och stödboende ansågs dessutom vara extra prioriterade eftersom de till sin natur bedrivs på så sätt att insynen från utomstående är begränsad. Ett urval av vilka verksamheter som skulle följas upp inom respektive område gjordes på grundval av hur många placeringar staden haft på respektive verksamhet samt om vi fått klagomål eller andra synpunkter på specifika verksamheter.

Inom avtalen upphandlade enligt LOU valdes avtalsområdet insatser för personer med missbruk ut för att det är ett omfattande avtal och det var länge sedan insatsen följdes upp, samt för att ett nytt ramavtal nyligen tecknats med utförarna med delvis nya krav som bedömdes relevanta att följa upp.

Genomförande

Under 2024 genomfördes 130 av 154 planerade uppföljningar. Skälen till att vissa uppföljningar inte genomfördes berodde främst på att leverantörer inte har inkommit med underlag för uppföljning i tid, att avtal blev uppsagda innan eller i samband med avtalsuppföljningen och i några enstaka fall på grund av att uppföljningar inom LOV inte har hunnit genomföras av stadsdelsförvaltningar eller socialförvaltningen.

Under 2024 genomfördes uppföljningarna med fokus på dels hur verksamheterna bedrivs rent kvalitetsmässigt i enlighet med avtalens krav, dels med ekonomiska kontroller av leverantörernas bolag.

Resultat

Avtalsuppföljningarna visar att den stora majoriteten av leverantörerna efter förtydliganden, kompletteringar och åtgärd av påtalade brister möter avtalens krav. I vissa enskilda fall har det funnits behov av ytterligare åtgärder så som begäran om rättelse.

Generellt sett har de brister som kommit fram vid uppföljningen till största del gällt ofullständiga rutiner, det gäller exempelvis rutin för hot och våld, avvikelshantering och hantering av missförhållanden eller risk för missförhållanden enligt Lex Sarah. Dokumentationen kring egenkontroller kopplat till det systematiska kvalitetsarbetet är också ett förbättringsområde i nästan samtliga områden, oavsett om det har gällt uppföljning av LOV- avtalen eller insatser för vuxna personer med missbruksproblematik.

Övriga brister som framförallt har uppmärksammat inom LOV handlar om att flera leverantörer behöver utveckla arbetet med stadens program för våld i nära relationer och för stöd till anhöriga. I vissa fall upptäcktes också att leverantörer inte har informerat socialförvaltningen om byten av föreståndare och liknande avtalsändringar. Inom bostad med särskild service för barn och unga enligt LSS har personalens kompetens ifråga om utbildning inte levt upp till avtalets krav fullt ut.

Inom insatser för vuxna med missbruksproblematik har övriga brister framförallt gällt ofullständiga redovisningar och analyser av avvikelser och synpunkter samt klagomål i kvalitetsberättelser. Det har också förekommit att leverantörer inte har meddelat socialförvaltningen om underleverantörer som används.

Plan för uppföljning år 2025–2027

Socialförvaltningen ansvarar för att ta fram en plan och strategi för avtalsuppföljning av verksamheter som har avtal enligt LOU eller LOV. Målet för denna planering över flera år syftar till att säkerställa att olika avtalsområden följs upp med jämna mellanrum samt identifiera särskilt prioriterade verksamheter.

Under åren 2025–2027 planerar socialförvaltningen att genomföra en större digital screening av samtliga LOU-avtal inom insatser för barn och unga, med särskilt fokus på områdena dygnetruntvård och jourhemsverksamheter. Fördjupad uppföljning planeras för de verksamheter där brister identifieras.

För LOV-avtalen planerar socialförvaltningen att tillsammans med stadsdelsförvaltningarna följa upp insatserna ledsagar- och avlösarservice enligt LSS och SoL, samt boendestöd inom socialpsykiatri.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för strategi och utveckling. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 20 augusti. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 21 augusti.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Avtalsuppföljning är ett av de verktyg socialnämnden har att tillgå för att säkerställa upphandlade leverantörers leveranser av det som avtalats och avtalet följs under hela avtalsperioden enligt de krav som är ställda i upphandlingen.

Syftet med avtalsuppföljning är bland annat att säkerställa god kvalitet på utförarnas verksamheter, säkerställa ansvarsfullt och effektivt utnyttjandet av skattemedel, motverka välfärdsbrott och säkerställa att verksamheterna bedrivs enligt det avtal som ingåtts med staden.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner årsrapporten för 2024 och socialförvaltningens plan för avtalsuppföljning 2025–2027 samt att den överlämnas till stadsdelsnämnderna.

Veronica Carstorp Wolgast
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilagor

1. Avtalsuppföljning av socialtjänst och LSS-verksamhet – Årsrapport 2024

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Carstorp Wolgast, Socialdirektör	2025-08-14
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2025-08-14